

Eidsvoll

I april 1814 kom 112 valgte representanter fra mange steder i Norge sammen på Eidsvoll. De vedtok at Norge skulle være et fritt og uavhengig rike. 17. mai 1814 ble Grunnloven underskrevet. Norges nasjonaldag er derfor 17. mai.

Maleriet viser riksforsamlingen på Eidsvoll. Det er malt av Oscar Wergeland.

Ja, vi elsker

Ja, vi elsker dette landet
som det stiger frem.
Furet, værbitt over landet
med de tusen hjem.
Elsker, elsker det og tenker
på vår far og mor
og den saganatt som senker
drømme på vår jord.
Og den saganatt som senker,
senker drømme på vår jord.

Norske mann i hus og hytte,
takk din store Gud.
Landet ville han beskytte
skjønt det mørkt så ut.
Alt hva fedrene har kjempet,
mødrene har grett,
har den Herre stille lempet
Så vi vant vår rett.
Har den Herre stille lempet
så vi vant, vi vant vår rett.
(*Bjørnstjerne Bjørnson*)

Kongefamilien

På 17. mai står kongefamilien på slottsbalkongen og vinker til barnetoget.

På bildet kan du se Kronprinsesse Mette-Marit, Kronprins Haakon, Dronning Sonja og Kong Harald.

Barnetoget

På 17. mai går alle skolebarna i tog.

Alle har pyntet seg og holder flagg og roper hurra!

De fleste skoler har en egen fane.

Mange mennesker vil se på toget.

Korpsene spiller musikk i toget.

Toget går ofte forbi sykehus og sykehjem.

Da kan de syke og de gamle vinke til barna i toget og høre på musikken.

I Oslo kan barna i toget vinke til kongefamilien som står på slottsbalkongen.

Samtale mellom jente og ballongselger

- Liten jente:** Jeg vil ha en ballong!
- Ballongselger:** Ja, hvilken ballong vil du ha?
- Liten jente:** Den med rødt på!
- Ballongselger:** Denne? Denne søte hunden?
- Liten jente:** Nei, den mannen der!
- Ballongselger:** Mannen?
- Liten jente:** Og blå!
- Ballongselger:** Å ja, denne! Spiderman!
- Liten jente:** Ja, Spiderman vil jeg ha. Den er blå og rød!
- Ballongselger:** Hold den godt fast, så flyr den ikke til værs.
- Liten jente:** Her er penger!
- Ballongselger:** Takk. Ha det!
- Liten jente:** Ha det!

Leon

Lærer: Hei Leon, så flink du var til å bære fane i toget i dag! Jeg vet det er tungt.

Leon: Ja, det var skikkelig tungt! Først tenkte jeg at det ikke var så tungt, men da vi hadde gått en stund ble jeg kjempesliten. Og så fikk jeg en diger blemme på hælen. Jeg har fått nye sko, og de klemmer. Det gjør skikkelig vondt!

Lærer: Huff da. Ja, nye sko klemmer gjerne litt til å begynne med. Hva har du ellers gjort i dag, da?

Leon: Først sto jeg opp klokka halv syv! For jeg spiller i korps, og korpset spilte på skolen klokka halv åtte. Så dro jeg hjem og spiste frokost med mamma og pappa og lillesøsteren min. Etterpå dro vi til byen og så gikk vi i tog. Jeg vinket til kongen og dronningen. Dronningen så rett på meg og smilte, da vinket jeg til henne og ropte HURRA!

Lærer: Så fint at du kom hit til skolen også. Er hele familien din her?

Leon: Ja, pappa selger vafler og boller til inntekt for korpset. Mamma løper sekkeløp med lillesøsteren min borte på fotballbanen.

Lærer: Skal korpset ditt spille senere i dag også?

Leon: Nei. Nå skal jeg se på russetoget, og så skal vi til bestefar og bestemor og spise middag. Jeg vet ikke om jeg orker noe mat, for jeg har spist tre pølser og to is. Men bestefar lager verdens beste eggedosis, så jeg skal spise det i alle fall. Og kanskje litt vafler som farmor har laget.

Lærer: Ha en fin dag videre da, Leon. Vi ses på skolen i morgen.

Leon: Takk, du også. Ha det!

Lærer: Ha det!

Russ

Elever som blir ferdige med videregående skole, er russ i mai. 17. mai er en viktig dag for russen. Da feirer de at de er ferdig med tretten års skolegang.

Russen har på seg russedresser. På dressene skriver de ofte hilsener til hverandre med tusj. De har luer med en lang dusk på. Russen har mange fester i mai. De lager mye bråk og gjør mange rare ting. Knuter og små ting i russeluen symboliserer ulike ting som en russ har gjort. Noen steder fester russen en bruskork i luen hvis de har greid å drikke en liter brus på under ett minutt.

På 17. mai kjører russen ofte rundt i russebilene og vekker lærerne sine grytidlig om morgenen. De blåser med store fløyter som kalles russefløyter.

Mange steder går russen i et eget tog hvor de viser morsomme sketsjer.

Familie i bunad og kofte

Nasjonaldrakten i Norge kalles bunad. Bunadene fra forskjellige deler av landet ser ulike ut.

Moren på bildet har en bunad fra Romerike. Den har en fin, brodert veske. De som eier en bunad, kler seg gjerne i den på 17. mai.

Samer har en egen folkedrakt, den kalles gjerne samekofte, eller bare kofte. Faren og datteren på bildet har samiske kofter fra Kautokeino. Både bunader og samekofter har fine brosjer. Samekoftene er tilpasset et kaldt klima. Samene har også en egen samisk nasjonaldag. Det er den 6. februar, da heiser de både det norske flagget og det samiske flagget.

Korpsmusikant

Jeg har spilt i korps siden jeg var 9 år, ... i dag er jeg 57. Jeg begynte først med tromme og gikk videre til klarinett.

Jeg har vært på mange flotte turer med korpset og har mange venner der.

I dag er jeg leder for et skolekorps. Det er gøy å lede et korps og møte så mange fine ungdommer. Jeg synes det er viktig at mange barn og unge får muligheten til å spille i korps, akkurat slik som jeg har fått.

Vi samler inn penger til korpset ved å ha loppemarked og selge lodd og blomster. Av og til tjener vi penger på å spille i brylluper og bursdager.

NRK-innslag om 17. mai-sløyfen

Og dermed er vi altså over på dagens lille snakkis. Kongefamilien er jo enda mer enn vanlig synlig når den står til skue for alt folket på balkongen på nasjonaldagen. Og da – ja, da vekker det også en viss oppmerksomhet at dronningen plasserer 17. mai-sløyfen på feil side.

Sjå godt på dette biletet og sjå om du ser ein feil. I følgje skikk og bruk skal sløyfa plasserast til venstre nær hjartet. At dronning Sonja plasserte den på høgre side, vekte merksemd, ikkje minst blant dei mest royale.

”Så det er jo helt utrolig, for du vet, hvis – hvis ikke engang en kongelig veit hvordan en skal ha sløyfa på, hvordan kan andre mennesker vite det da, så det er jo helt merkelig.”

Sløyfetaffen vart dagens snakkis på enkelte nettaviser, og forvirringa vart ikkje mindre då informasjonsrådgjevaren på Slottet langt på veg forsvarte dronninga sitt sløyfeval. ”Dronningens sidevalg bygger på praktiske årsaker. Utover det kan jeg ikke kommentere saken noe videre.”

”Av praktiske årsaker – var det noe med klærne hennes eller noe sånn, da må hun jo gjøre klærne annerledes, da, ikke sant.”

Men nokre timar seinare på dagen hadde noko skjedd. Da det leid seint i ettermiddag, hadde dronninga fått sløyfa over på riktig side. Så gjenstår det å sjå kva plassering sløyfa vil få til 17. mai neste år.

”Ja, tror du ikke du også at da har hun den på venstre side, akkurat som kongen, der sitter det i ryggraden, vet du. Så det tror jeg bestemt, og hun gjør ikke den feilen om igjen.”

NRK-innslag om været

Det har vært en ualminnelig sur og kald 17. mai mange steder i landet i dag. Andre steder derimot har solen gjort feiringen vesentlig mer trivelig.

Våren var langt unna Skaugum i dag morges. I et par plussgrader og snøvær kan det være en utfordring å ha smilet på plass, selv for de kongelige.

På Slottet ble det noen kalde timer for både kongeparet og for hovedstadens mange barn, men humøret var på topp, i motsetning til temperaturen.

Uteserveringene var tomme, og finstasene var supplert med votter og allværsjakker. ”Det er greit når man vet hva slags vær man får, for da kan man kle seg. Og dette mønsteret her, det er jo flott.”

Også i nord var det nødvendig å ta fram vinterklærne. Og hva er vel mer naturlig på nasjonaldagen enn å ta skiene fatt i 17. mai-toget? I Tromsø var korpsluene byttet ut med mer passende hodeplagg på det som ble den kaldeste nasjonaldagen på 40 år.

”Gratulerer med dagen! Hipp, hipp!”

Men på Vestlandet så alt litt lysere ut. Kanskje hadde værgudene valgt å feire nasjonaldagen i Bergen i år? For solen skinte over buekorps og termometeret som viste over 14 grader.

”Det er jo herlig å kunne se Bergen så solfylt og glad som i dag med prosesjonen med barnetoget den ene veien, og hovedprosesjonen den andre veien. Det er virkelig et fantastisk sted å være.”

Heller ikke kulturhovedstaden hadde noe å klage over. Også her holdt det typiske vestlandsværet seg unna.

I Trondheim var det grått, men opphold.

I ettermiddag fikk også kongeparet oppleve litt finvær på Røa i Oslo. For solen kom til slutt!

Barnas dag

17. mai er barnas dag.

Den dagen spiser de mye is og pølser.

17. mai-fløyter og ballonger er også stas.

Mange barn får nye, fine klær til 17. mai.